

ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΦΗΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΑΠΑΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ ΜΕΤ' ΕΙΚΟΝΩΝ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ· ΚΑΙ ΔΕΥΣΥΝΕΣΙ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΥ

καθηγητοῦ τῆς Γεωλογίας

ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ καὶ Πολυτεχνεῖοι

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ·

ΝΙΚ. Κ. ΓΕΡΜΑΝΟΥ Δρ. Φ. Ε.

ΑΛΕΞΑΝ. Δ. ΒΑΛΒΗ Δρ. Φ. Ε.

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Ἐν Ἀθήναις ἐτησίᾳ Δρ. 7.—

Ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις ἐτ. • 7.50

Ἐξάμηνος • 4.—

Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ Φρ. χρ. 8.—

ΓΡΑΦΕΙΟΝ «ΠΡΟΜΗΘΕΩΣ»

Ὅδος Φειδίου ἀριθ. 13

κατωτέρω τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου.

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ

15 — ΛΕΠΤΑ — 15

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ. Τὸ ἀργολικὸν πεδίου καὶ τὰ ὕδατα αὐτοῦ ὑπὸ Κ. Μητσοπούλου.—Περὶ ἐμβολιασμοῦ τῶν ὕδατον δένδρων καὶ τῆς ἀμπέλου ὑπὸ Σπυρίδωνος Χασιώτου.—Τιτθεία ἢ θάλασις τῶν βρεφῶν ὑπὸ Δ. Δ. Χριστοβίτου.—Ἡ μουσικὴ τῶν ὁσμῶν: μουσικὸν διάγραμμα, συνηχίσεις καὶ ἀρμονικοὶ τόνοι, σχέσις μεταξύ φωτός καὶ ἤχου—τὸ φῶς εἶνε ὁ ἤχος τοῦ αἰθέρος—ἀναλογία μεταξύ τόνων καὶ χρωμάτων, ὑπὸ Κ. Δ. Ζέγγελη.—Μικρὰ εἰδήσεις.

ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ, παραγωγή ἐτησίως περὶ τὰς 360—400 χιλιάδας ὀκάδας καπνοῦ (1).

Καίτοι δὲ τὸ πολυδιψίον τοῦτο τμήμα στερεῖται βρόντων ὑδάτων, οὐχ ἦττον ὅμως κἀλλίστα ἀρδεύεται διὰ κοινῶν φρεάτων, ὧν τὸ βῆθος συνήθως εἶνε 6—15 μέτρα: δὲ τὸ χέρσωμα τοῦ πεδίου τούτου συμποτίζεται ὑπὸ πολλοῦ ἰδαμικοῦ ὕδατος (2), ὅπερ διὰ διηθήσεως κατέρχεται ἀπὸ τῆς ὄρεινῆς. Ἐν τῷ πεδίῳ τούτῳ κατὰ περιόδους ἀκκονίστους (ἀνὰ 3, 5, 7, 10 ἢ καὶ 20 ἔτη) λαμβάνει χώραν φαινόμενον ὑδρολογικὸν παράδοξον, ὅπερ ὑπὸ τῶν κατοίκων τριμέριον ἢ τριτέριον καλεῖται: κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην οὐ μόνον

ΤΟ ΑΡΓΟΛΙΚΟΝ ΠΕΔΙΟΝ ΚΑΙ ΤΑ ΥΔΑΤΑ ΑΥΤΟΥ

ὑπὸ Κ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΥ

(Συνέχεια τοῦ προηγ. φύλλου καὶ τέλος).

Ἦ: ἐκ τῆς ἐλλείψεως βρόντων ὑδάτων ἡ Ἀργολικὴ πεδιάς εἶνε μὲν κενκλιεργημένη, ἀλλὰ κατὰ τὸ πλεῖστον ἄδενδρος. Ὁ ἐκ τῶν διασήμεων στενῶν τῶν Δερβενακίων, ἐν οἷς ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἡ στρατιὰ τοῦ Δράμαλη ἔπαθεν πᾶνωλεθρίαν (1822), διὰ τῆς σιδηρᾶς ὁδοῦ κατερχόμενος διαβλέπει πρὸ αὐτοῦ δικνοιοῦμενον τὸ πολυδιψίον Ἄργος σχεδὸν ἄδενδρον, καὶ μόνον πρὸς τὸ μεσημβρινὸν αὐτοῦ μέρος, τὸ μεταξύ Ἄργου καὶ Μύλων, ὅπερ διακρῖνει ὁ ρηθεὶς ποταμὸς Ἐρασίνοιο, παρακτῆρει ἀμπέλωνας καὶ συσαίου καὶ ὑψικώμους λεύκας καὶ πλατάνους, τερπνὸν παρεχούσας θέσμικ. Καὶ περὶ τὸ χωρίον Κουτσοπόδιον ὑπάρχουσιν οὐκ ὀλίγοι ἐλαϊῶνες, ὧς καὶ πρὸς βορρᾶν τοῦ Ναυπλίου μετὰ ἀμπέλωνων ἀξίων λόγου: τὸ ἐπίλοιπον ὅμως μέρος τοῦ πεδίου, τὸ ΒΑ τοῦ Ἄργου, ἐξκαπλούμενον, ὅπερ εἶνε καὶ τὸ πλεῖστον, φαίνεται μόνον χλοερὸν ἐν ὄρα τῶν σιτηρῶν καὶ τῆς κκαπνοφυτείας, ἥτις ἀριστὰ εἰδοκίμεται

(1) Σημ. Τοῦ καπνοῦ τούτου μεγίστη χρῆσις γίνεται ἐν Γερμανίᾳ, ἰδίως ἐν τῷ ἐν Δρέσδη καπνεργαστασίῳ Ἰ. Β ο ὑ β ἢ πρὸς κατασκευὴν σιγαρέτων.

(2) Σημ. Ἐδαμικὸν ὕδωρ (Grundwasser) καλεῖται τὸ ὕδωρ, ὅπερ συλλέγεται ἐντὸς ἐδάφους ἐξ ἄμμου, ἰλύος καὶ κροκαλῶν συνισταμένου, ὑπὸ τὸ ὅποιον ὑπάρχει ἕτερον τι στρώμα ἀδιάδροχον π. χ. πηλός, σχιστόλιθος ἀργιλικός κτλ. Τὸ ὕδωρ τοῦτο ἢ ἀντλεῖται διὰ κοινῶν φρεάτων, ἢ ἀναβλύζει ἐκ βαθυτέρων μερῶν ὡς πηγὴ ἰδαμικοῦ ὕδατος. Ἄν ὑπὸ πέτρωμά τι πλήρες ρηγμάτων καὶ πόρων, ὡς εἶνε οἱ ἀσβεστόλιθοι τῆς κρητικῆς περιόδου, ἐξαπλοῦται στρώμα ἀδιάδροχον τότε τὸ ὕδωρ κατεισθῶν ἐν τῷ διερρηγμένῳ πετρώματι φθάνει μέχρι τοῦ ἀδιαβρόχου καὶ ἐκεῖ συλλέγεται. Ἄν τὸ στρώμα τοῦτο ἐλαφὴ κλίσην τινὰ πρὸς ἐρίζουσα καὶ διασχιζέται ὑπὸ κοιλάδος, τότε ἀναβλύζει ἐκεῖθεν τὸ ὕδωρ καὶ ἀποτελεῖ τὰς στρωματογενεῖς πηγὰς. Ἄν πέτρωμά τι ὑδροφόρον κείται μετὰ δύο ἀδιαβρόχων ἄλλων πετρωμάτων καὶ εἶνε φυσικῶς διερρηγμένον, σχηματίζεται ἡ ἀρτεσιανὴ πηγὴ. Ἄρτεσιανὸν λέγεται τὸ φρέαρ, ὅταν διατρηθῇ τὸ ὑδροφόρον τοῦτο στρώμα, ὅτε τὸ ὕδωρ ἀναβλύζει μεθ' ὀρυμῆς, ἐξαρτωμένης ἐκ τοῦ ὕψους, ἐξ οὗ κατέρχεται τὸ ὕδωρ.

τὰ φρεάτια ὑπερχειλιζοῦσιν ὕδατος, ἀλλὰ καὶ πολλὰ-
 χού σχεδὸν ἀπὸ τῆς ἐπιρηνείας τῆς γῆς ἀναβλύζει
 ὕδωρ ἄφθονον, ἀναπτύσσον πυρετούς τῶν κατοίκων λίαν
 δυσαρρέτους. Τοῦτο δηλοῖ, ὅτι διηνεκῶς ἀπὸ τῆς ὀρει-
 νῆς ἄφθονον καταρρέει πρὸς τὴν πεδίαδα ὕδωρ, οὕτινος
 τὸ ποσὸν ἐξαρτᾶται ἐκ τῶν ἐπὶ τῶν Ἀρκαδικῶν ὀρέων
 καταπιπτουσῶν βροχῶν καὶ χιόνων. Κατὰ πᾶσαν δὲ
 πιθανότητα τὸ ὕδωρ τοῦτο, ὡς καὶ τοῦ Ἑρασίου καὶ
 τῆς Λέρνης, εἶνε στρωματογενές, ἦτοι εἶνε ὕδωρ, ὅπερ
 ῥεεῖ μεταξὺ ἀσβεστολίθου καὶ ἀργιλικοῦ σχιστολίθου.
 Ἐπειδὴ λοιπὸν τὸ ὕδωρ τοῦτο δὲν ἔχει θλιψίν, δὲν
 εἶνε δυνατὸν διὰ διατρήσεως γενομένης παρὰ τὰς κλι-
 τῆς τῶν ὀρέων νὰ ἀναβλύσῃ ὡς ὕδωρ ἀρτεσιανόν· οὐχ
 ἦττον ὅμως ἂν αἰ ὑπάρξειαι τῶν ὀρέων τῶν κειμένων
 πρὸς δυσμὰς τοῦ ἀδένδρου τμήματος τοῦ Ἀργολικοῦ
 πεδίου ἐρευνηθῶσιν ἀρκούντως δι' ὑπονόμεον καὶ φρεά-
 των, γίνωσι δηλ. μεταλλευτικὰ ἐργασίαι ὅμοιαι πρὸς
 τὰς τοῦ Ἀδριανείου ὑδραγωγείου, πιστεύω ὅτι θ' ἀποκα-
 λυθῶσιν αἱ πηγαὶ ἐκεῖναι, αἵτινες προκαλοῦσι τὸ ρη-
 θὲν *τριμέριον*, καὶ αἵτινες θὰ ὁμοιάζωσι περίπου πρὸς
 τὰς πηγὰς τοῦ Ἑρασίου καὶ τῆς Λέρνης, περὶ ἧς
 ὀλίγιστα λέγομεν ἐν ταῖς ἐξῆς.

* *

Ἡ Ἀμνιῶνη, μίξ ἐκ τῶν θυγατέρων τοῦ εἰς Ἄρ-
 γος καταφυγόντος Δαναοῦ, ἀναζητοῦσα κατὰ τὴν μυ-
 θολογίαν ὕδωρ ἐν τῷ Ἀργολικῷ πεδίῳ ὑπέστη δεινὴν
 τῆς τιμῆς αὐτῆς προσβολὴν πρῶτον μὲν ὑπὸ τινος
 Σατύρου, ὃν αὕτη συνήντησε κοιμώμενον, ἀκυλούθως
 δὲ ὑπὸ τοῦ θεοῦ τῶν θελασσῶν, τοῦ Ποσειδάωνος, ὅστις
 ὅμως εὐγνωμονῶν ἔδειξε πρὸς τὴν κόρην τὰς πηγὰς
 τῆς Λέρνης, κειμένης ὑπὸ τὸ ὄρος Πόντινον καὶ ὀλίγι-
 στα βήματα ἀπεχούσης τῆς θαλάσσης. Ἡ λίμνη (1)
 αὕτη ἀναφέρεται καὶ ἐν τοῖς δώδεκα ἔθλοις τοῦ Ἡρα-
 κλέους, ὡς φονεύσαντος ἐνταῦθα τὴν *Λεραία*· Ὑδραν,
 ἧτις ἦτο τέρας ἔχων ἐννέα κεφαλὰς, ἐξ ὧν ἡ μίξ ἀ-
 θάνατος, αἱ δὲ ἄλλαι θηηταί.

Ἡ λίμνη αὕτη ὑπάρχει καὶ νῦν παρὰ τοὺς πρό-
 ποδας τοῦ Ποντίνου λόφου, φέροντος ἐπὶ τῆς κορυφῆς
 αὐτοῦ ἐρείπια μεσαιωνικοῦ πύργου, εἶνε ὅμως κατὰ τὸ
 πλεῖστον εἰς νοσῶδες ἔλος μεταβεβλημένη, σχηματι-
 ζόμενον ὑπὸ πηγῆς ἄφθονον ἀναβλύζουσης ὕδωρ. Λέ-
 γεται δ' ὅτι παρ' αὐτὴν ἔκειτο καὶ ἑτέρα πηγὴ, ἡ τοῦ
 Ἀμνιάρου, ἧτις ὅμως ἐν τῇ παρελεύσει τῶν ἐκατον-
 ταετηρίδων κατεκλύσθη ὑπὸ τοῦ Ἀλιουρίου ἔλους,
 περὶ τὸ ὅποιον πόα καὶ σχοῖνοι ἦσαν πεφυκότες, ὡς
 καὶ νῦν. Ἐπὶ τοῦ ἐλώδους τούτου στενοῦ, σχηματιζο-
 μένου ὑπὸ τοῦ Ποντίνου λόφου καὶ τῆς θαλάσσης, κειν-

(1) Σημ. Τῶν δ' Ἀργείων αἱ τε Πρασιαὶ καὶ τὸ Τριμέ-
 ριον, ἐν ᾧ θέαπται Τήμενος, καὶ ἔτι πρότερον τὸ χωρίον, δι'
 οὗ ρεῖ ποταμὸς ἡ Λέρνη καλουμένη, ὁμώνυμος τῇ λίμνῃ, ἐν
 ἧ μεμύθειται τὰ περὶ τὴν Ὑδραν (Στραβ. γεωγρ. βιβλ. 8ον
 κεφ. 5').

ται οἱ *Μύλοι τοῦ Ναυπλίου*, ἔνθα κατὰ τὴν μεγάλην
 ἡμῶν ἐπανάστασιν οἱ Ἕλληνες ὑπὸ τὸν Δ. Ἰψηλάρ-
 τηρ ἐπολέμησαν τῇ 25 Ἰουνίου 1825 κατὰ τῶν Ἀρά-
 βων καὶ Αἰθιόπων τοῦ Ἰβραήμ. πρσσχ. Νῦν οἱ μύλοι
 εἶνε σχεδὸν εἰς ἐρείπια μεταβεβλημένοι, τὸ χωρίδιον
 ὅμως τῶν Μύλων ἐν ζωηρᾷ εὐρίσκειται κινήσει, διότι
 εἶνε τὸ ἐπίγειον τῆς Τριπόλεως καὶ τῶν ἄλλων τῆς
 Πελοποννήσου ὀρεινῶν μερῶν, πρὸς ἃς ἀγεί λεωφόρος
 καὶ σιδηρᾷ ὁδὸς κατασκευαζομένη νῦν. Ἐπὶ τῆς ἐλώ-
 δους τῆς Λέρνης λίμνης ἐγείρεται γέφυρα σιδηρᾷ, δι'
 ἧς θὰ συνδεθῇ ἡ ρηθείσα σιδηρᾷ ὁδὸς, τὸ ἄφθονον ὅμως
 ὕδωρ αὐτῆς χύνεται εἰς τὴν παρκαμειμένην θαλάσσαν
 ἄχρηστον, διότι μόλις 1 1)2 ἢ δύο μέτρα ἡ πηγὴ
 κεῖται ὑψηλότερον τῆς θαλάσσης. Σώφρονες ὅμως ἀρ-
 χαὶ δύνανται νὰ διοχετεύσωσι τοῦτο μέχρι τοῦ Ἄρ-
 γους καὶ ἐκεῖθεν νὰ ἀδεύσωσιν ἅπαν τὸ πολυδίψιον
 Ἀργολικὸν πεδίον, ὅπερ μεταβαλλόμενον οὕτως εἰς χώ-
 ραν εὐφρον, θὰ καταστήσῃ εὐδαίμονας τοὺς φιλέργους
 καὶ φιλησύχους τῆς Νεωπλίας καὶ τοῦ Ἄργους κα-
 τοίκους, ὧν οἱ φιλοπόλιδες δήμεχοι (2) πᾶσαν κατα-
 βάλλουσι μέριμναν, ὅπως συντελέσωσι διὰ τὴν εὐδαίμο-
 νίαν τῶν συμπολιτῶν αὐτῶν.

ΠΕΡΙ ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟΥ ΤΩΝ ΟΠΩΡΟΦ. ΔΕΝΔΡΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΜΠΕΛΟΥ

* * *

Εἰσαγωγή

Τὸ ζήτημα τοῦ ἐμβολιασμοῦ τῶν φυτῶν εἶνε ἐξ
 ἐκείνων, τὰ ὅποια ἐνδιαφέρουσιν ὄχι μόνον τὴν γεωργι-
 κὴν τάξιν, ἀλλὰ καὶ πάντα, νομίζω, ἀνθρώπον ἀστὸν
 ἢ χωρικόν. Διότι πάντες, ὅ,τι καὶ ἂν ἐπαγγέλλωνται,
 ὅπου καὶ ἂν εὐρίσκωνται, κέκτηνται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖ-
 στον εἰς τὸ προαύλιον τῆς οἰκίας των, εἰς τὸν κήπον
 ἢ εἰς τὸ ἀγροτικὸν αὐτῶν κτήμα κλ. ὀλίγα ἢ πολλὰ
 δένδρα ἢ δεινδρύλια, τῶν ὁποίων θὰ ἤθελον βεβαίως νὰ
 αὐξήσωσι τὸν ἀριθμὸν, ὡς καὶ τὴν διάρκειαν τῆς βλα-
 στήσεως, νὰ ἀναπτύξωσι καὶ βελτιώσωσι τὴν παραγω-
 γικότητα, νὰ καταστήσωσι δὲ αὐτὰ εὐρωστότερα, ὠραι-
 ὅτερα καὶ εἴτι ἄλλο, ἂν ἐγνωρίζον τὰς πρὸς τὸν σκο-
 πὸν τοῦτον πράξεις, τὰς ὁποίας διδάσκει ἡ πείρα ἀφ'
 ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου ἢ ἐπιστημονικῆ μελέτη τῶν δια-
 φόρων φυσιολογικῶν τοῦ φυτοῦ φαινόμενων, ὅσῳ καὶ
 ἡ ἐξέτασις τῆς ἰδιαζούσης κατασκευῆς ἐκάστου αὐτῶν.
 Ἀμέτρητοι εἶνε μέχρι τοῦδε αἱ ἐπινοηθεῖσαι πρὸς ἐ-
 κτέλεσιν τοῦ ἐμβολιασμοῦ διάφοροι μέθοδοι, ὁρμῶνται
 δὲ πᾶσαι ἐξ ὀλίγων τύπων ἀνεκταῶν γνωστῶν, τῶν

(2) Σημ. Ἐπιστήμονες ἰατροὶ διευθύνουσι τὰ κοινὰ τῶν
 δύο τούτων πόλεων, τοῦ Ναυπλίου καὶ τοῦ Ἄργους, ὁ δια-
 πρέπων κύριος Κοτσονόπουλος καὶ ὁ κύριος Καλα-
 μοῦχος, περιποιούντες τιμὴν εἰς τοὺς ἐκλέξαντας αὐτοὺς
 κατοίκους.